

Inkinga engadini kagogo

Joy Gugulethu Nkukwana

Umuzi kagogo wakhiwe eduze nesikhotha.
Unengadi abayifisayo bonke abantu.
Esikhotheni esibuqamama, kwakukhona
unogwaja owayenenkani futhi engezwa.
UNogwaja wayengakwazi ukuzibamba,
econsa amathe ngengadi kagogo. Ugogo
wayenobhontshisi, izaqathe kanye nezinye
izitshalo ezimnandi engadini yakhe.

USoze ulandela ugogo uma enisela ingadi.
Kumele wazi, uSoze umngane omkhulu
kagogo.

Ekugcineni komsebenzi wosuku engadini,
ugogo nomdlwane wakhe uSoze, baya
ekhaya. Ugogo uzopheka imifino yakhe,
badle, balale.

Ngelinye ilanga ntambama ngesikhathi ugogo noSoze belele, uNogwaja wanyenya wangena engadini yemifino. Wemba umgodi osuka esikhotheni ungene engadini kagogo. Wakhasa wasondela, eqalaza ukuqinisekisa ukuthi akabonwa.

Eqi, eqi, eqi, phezu kweklabishi.

Edla!

Eqi, eqi, eqi, phezu kwesaqathe.

Edla!

Eqi, eqi, eqi, phezu kwezambane.

Edla!

Esedlile, wanyenya wabaleka.

Ngakusasa ekuseni, ugogo wathola ukuthi izaqathe namazambane kugujiwe, ubhontshisi ufohloziwe wadliwa. Wazibuza ukuthi ngumuntu, inkawu, imfene noma ngokunye okwenze lokhu. Wacabanga ukubiyela ingadi yakhe ngocingo. Ebusuku wavala isango, walikhiya ngeketanga nengidi. Wacabanga nokuthi uSoze uzolala ngaphandle ukuze aqaphele ingadi.

Ngalobo busuku, ugogo wahlala ngasefasiteleni ukuze ezwe uma kukhona okuthize noma umuntu ozama ukungena engadini. Wahlala lapho isikhathi eside waze wazumeka walala, engasezwa lutho.

Ekuseni, wavuka wathola ukuthi isango lisavalekile. Yonke into isenjengoba wayeyishiyile, futhi azikho nezinyawo. Wanisela ingadi njengenjwayelo, noSoze emlandela.

Ngalobo busuku, uSoze walala endlini ngoba kwakubonakala ukuthi ucingo luyivikele ingadi.

“Soze, lesi yisimanga!” kusho ugogo ngakusasa ekuseni uma ebona ukuthi imifino yakhe idliwe futhi. Wazungeleza ingadi efuna ukubona ukuthi ngabe kunesikhala yini ocingweni. Kodwa lutho.

Esacabanga ngalokho, waqaphela isikhala esincane phakathi kwesigxobo sokubiya nocingo.

Uma ebhekisisa, wabona umgodi ojulile ongalingana ukuthi uSoze angene ngawo.

Ugogo wazibuza ukuthi yini edla imifino yakhe. Kungaba ikati nomainja? Kodwa izinja namakati aziyidli imifino engaphekiwe. Futhi azingeni emigodini!

Wacabanga kakhulu ukuthi ngabe yini edla imifino yakhe. Ngabe igundane? Wayengenaso isiqiniseko.

Wacabanga isikhathi eside kepha wangayithola impendulo. Lokhu kwenzeka ebusuku.

Kungaba yinyoni? Ezinye ziyahamba ebusuku. Isikhova, mhlawumbe?

Cha. Izikhova zihlala phezulu ezihlahleni, zenza umsindo, futhi nje azihlali emigodini.

Kwafika kuye ukuthi kungaba yini.

“Nakanjani nguNogwaja, Soze! Yiso kuphela isilwane esingalingana kulomgodi, futhi esithanda imifino.” Wakhuluma noSoze kwangathi angakwazi ukuphendula. USoze wakhonkotha ngokujabula.

Weza necebo lokubamba uNogwaja.
Wathatha izaqathe ezinhle kakhulu,
wazibopha ndawonye, wase ubophela
intambo emlenzeni kaSoze. USoze uzokwazi
ukuzwa ukudonseka kancane kwentambo
bese egxumela uNogwaja. Ngalolu suku,
uNogwaja wayelambe kakhulu engasakwazi
nokulinda ubusuku njengoba ehlala enza.
Ugogo wazenzela isiphuzo kanti uSoze
wayethamele ilanga.

UNogwaja wakhasa wasondela, weqela engadini wabona izaqathe ezibukeka zimnandi zilenga ngentambo. Wadla ngokushesha waluma umlenze kaSoze. USoze wethuka, wavuka, wakhonkotha ejaha uNogwaja.

Ugogo walandela nenduku yakhe. Wagijima elandela uSoze; uSoze wagijimisa uNogwaja. UNogwaja wacinga umgodini ogeduze. USoze wayekhona lapha ngemuva kwakhe. Waluma umsila kaNogwaja wanqamuka. Ngenkathi uSoze ekhonkotha egijimisa uNogwaja engena emgodini, umsila wakhe wawuyisiphunzi esidabukisayo.

Kusukela ngalolo suku, uNogwaja waba nomsila omfushane. Kuze kube namhlanje, izinja zijaha onogwaja futhi nonogwaja babalekela izinja. Kepha, onogwaja abakuyekile ukudla imifino.

Njalo uma ubona ingadi yemifino eluhlaza, kumele wazi ukuthi onogwaja abekho kude.